

Egy főiskolai tanácsülés tanulságai

A Tanárképző Főiskola diákjai keveset — vagy egyáltalán nem — tudnak a Főiskolai Tanács munkájáról, amelyben öt hallgató képvisel 1300 diákot. Eről a képviselőtől egyaránt szó esett diákok, de jobbra tanárok között. A Tanács diákképviselőinek munkájáról számos — bár nem hivatalos fórumon — kritikai megjegyzés hangzott el. Az elmúlt esztendőben, ez a képviselő, ott, ahol lehetősége volt a munkában részt venni, jelentős hatást tudott elérni. Jónéhány kérdés határozat formát öltött, s szerepet játszott a főiskola tanulmányi munkájának hatékonyabbá tételében.

A tanács tag hallgatók lassan második éve tevékenykednek ebben a jelentős testületben, amelynek tagjai többségében tanszékvezető tanárok. Az első év végén úgy tűnt, sikerült megalapozni a tanácsülésen részt vevő hallgatók tekintélyét. Ez a részvétel is jelentős eredmény — jó út a demokratikus lehetőségek formai és tartalmi kiszélesítéséhez. Két év tapasztalata mégis úgy mutatja, a kitaposott út hamar kigyöpösödik, sokszor és sokat kell még tenni a hallgatók tanácsba hívó útjához. A hirtelen jött lehetőség sok esetben célt tévesztett. Néhány tanács tag hallgatót ez hallgatásra készítette, s mindenkit a nehézségek továbbgondolására.

Téma: tanár-diák viszony

A fentebb érintett problémák a Tanács ezévi március 29-i ülésén erősödtek fel. Bár nem nyílt, egyértelmű magatartásban, hanem egy sajátos viszonyban kaptak formát. A napirendi központi kérdése a szocialista tanár-diák viszony volt.

E kérdés napirendre tűzése nem ok nélkül való — s hogy ne szócsaták, szubjektív ítéletek kicserélése legyen, egy komoly felmérés előzte meg a Tanács munkáját. A felméréssel a KISZ végrehajtó bizottságot bízták meg. Az anyag összefogását elvi, módszertani irányítását a KISZ vb felkérésére dr. Nagy Antal adjunktus vezette. Bencsik János pedig, a KISZ vb tanulmányi felőse, fél éves gondos tényanyaggyűjtéssel készítette elő a vitaanyag összeállítását.

A hallgatók körében végzett felmérések elméleti megfogalmazást kaptak, s ebben a formában kerültek a Tanács elé. Az anyagot az ülés előtt két héttel a Tanács minden tagja kézhez kapta. A vitaanyag jobbra elméleti oldalról közelítette meg a kérdést, megalapozó szándékkal — s nem tűzte céljául a konkrét helyzetek elemzését. Így nyitva hagyta az utat, amelyen a Tanács munkáját elvégezhetné volna. A vitaanyag sajátosságához az is hozzátartozik, hogy — amint már említettem — a hallgatók által felvetett, elmondott konkrét helyzetek általánosításából épült fel. Tehát a tanár-diák viszony diákaspektusát mutatja. Ezzel kapcsolatban, véleményem szerint, a Tanácsnak az lett volna a feladata, hogy a bemutatott anyagot a két aspektus együttes érvényesítésével rendezze, s az előterjesztett határozatokat ennek megfelelően dolgozza ki.

Tartózkodó magatartás

Ha a felszólalások tükrében elemzem a tanácsülést, egyszerűen jellemezve: protokoll-ülés volt. Hozzászólt: dr. Fehér István, az MSZMP főiskolai csúcsvezetőjének titkára, tanszékvezető főiskolai tanár, Sipos József, a KISZ végrehajtó bizottságának

titkára, Hegedűs András, főiskolai főigazgató.

A tanácsülésen tapasztaltak értelmezése mindenképpen szükséges. A tartózkodó magatartásokra különböző válaszok adhatók. Lesznek tanárok, akik számára a szocialista tanár-diák viszony még nem napirendi kérdés, lesznek, akik e fórumot nem tartják alkalmasnak ennek a kérdésnek megoldására; a Főiskolai Tanács nem kompetens ebben, avagy a hallgatók részvételével nem az. Mások a megszokott érdektelenségből és így tovább. (Ahogy a vitaanyag is több típust elemez a „gyakorlatból”.) Sajnálatos módon olyan tanulság következne, hogy a főiskola tanár-diák viszonya tükröződik a Tanács magatartásában.

Természetesen még tovább lehetne gondolni a tényeket, egyelőre meg kell elégednünk bizonyos „értelmezésekkel”. S mindenképpen alapot kell teremtenünk a továbbiakban e kérdések tüzetes megvitatására. Nem elégedhetünk meg a vitaanyag elvi felvetéseivel, szembesítenünk kell egymásnak a tanár-diák viszonyból következő gyakorlati magatartásokat. Ha megelégszünk a probléma megkerülésével, elutasításával — semmiképpen nem mozdítjuk elő az egyre helyesebb értelmezhető tanár-diák viszony megoldását.

Szemlélet változás szükségese!

Következtetve: ha egy tanszékvezető tanár nem látja szükségességét annak, hogy kifejtse véleményét egy helyesen értelmezhető magatartásról, akkor olyan szemléleti zsákutcát tételhetünk fel, amelynek feloldását, átalakítását más módon és más módszerekkel kell megtenni.

Alapvető és korszerű követelmény a szocialista tanár-diák viszony. A megvalósításon munkálkodni kötelesség. Társadalmi kál és feladat. Jogos elvárása a szocialista társadalom minden tagjának. Nem formális viszonyrendezés többé. A tanár-diák viszony társadalmi magatartás — aki e kérdések felvetésénél passzív, visszahúzódó magatartást mutat, visszatartója, hátráltatója a társadalmi haladásnak. Nem öncél tehát, nemcsak a tanár és diák közös érdeke. Ebben kell felfognunk a tanár-diák viszony társadalmi felelősségét.

Ha ennek a felelősségnek az oldaláról vizsgáljuk meg a március 29-i tanácsülés munkáját, azt, hogy mit tett hozzá ahhoz a társadalom párt- és állami feladatakban célul tűzött ki, semmiképpen nem fogalmazhatunk pozitívan.

Két dolgot kell eldöntenünk: elég érett e a tanár és a diák szemlélete közös programjuk közös kialakítására — avagy várunk kell és a szemléletalkítás más útjaival kell megpróbálkoznunk.

CSÁKY LAJOS tanács tag hallgató

Kezemből újságok, képeslapok, műsorfüzetek, egy fehér hattyútoll — mind apró emlékek az egyetemi ének 10 napos svájci vendégzereplésének. A színes képek rendetlen halmazából vegyük ki a kórus első állomását, Fribourgot ábrázoló lapot. Megérkezésünkkor a többnyire francia lakosú város napfényes derűvel fogadott. De a karsú, gótikus városházában, a katedrális ünnepélyes csúcsában, az egymáshoz

lőjt az egyik svájci újság. Különösen fegyelmességünket hangsúlyozta ki, amely előadásunkat egységessé, élvezetessé tette. Tehát sikerült! Kicsit azért fáradt volt mindenki.

Másnap gyönyörű ajándékot kaptunk Montreux-tól. Reggelre megmutatta igazi arcát a svájci riviera. Ezen a délutánon a helyi énekkartól a Chanson de Montreux hangulatos borospincéjébe kaptunk meghívást. A piros mont-

Barbaro című zongoraművét játszotta. Az est sikere nemcsak együttesünk sikere volt, a vastaps, az ünneplés a magyar muzsikát is köszöntötte.

A próbák, az előadások fáradtsága, izgalma a genfi tó körüli autóbuss túra során engedett fel igazán. Genfben pedig alig tudtuk válogatni a látnivalók és érdekességek között; a Nemzetek Palotájából egészen Bocskay István monumentális emlékművéig...

A X. Montreuzi Nemzetközi Kórustalálkozó záró aktusára április 14-én este került sor. A város fúvószenekara színpompás egyenruhában nagy csinnadrattával vonult a Kongresszusi Palota elé a gálaest megnyitására. Énekarunkat az eredményhirdetésekor érte a legnagyobb öröm. Eddigi munkánkra tette fel a koronát a fesztivál Jubileumi díja, illetve a zsüri, Igen megkülönböztetetten kiváló” diplomája, melyet Szécsi József karnagy a közönség ítéletes tapsa mellett vett át Marcel Bandet-től, a kórustalálkozó főigazgatójától.

Az eredményhirdetést végül késsőig húzódo „üvegezés” és táncmulatság követett, ahol a polka és a keringő mellett előkelő helyet kapott a csárdás is.

Svájci vendégzereplésünk utolsó állomása Lausanne volt, ahol, húszperces műsört készített velünk a helyi rádió, a repertoár magyar anyagából.

Befejezésül az énekkar nevében köszönetet mondok az egyetem vezetőségének azért a nem csekély anyagi és erkölcsi támogatásért, amely végülis lehetővé tette kórusunk részvételét a montreuzi-fesztiválon. Ugyancsak köszönet illeti dr. Bartha Lajos docent, Gruber László adjunktust és Szécsi József karnagyot, akik eredményes szereplésünket lelkes, odaadó munkájukkal elősegítették.

MILASSIN LÁSZLÓ

ragasztott mézeskalács házakban nem sokáig gyönyörködhetünk. Az időjárás télelre fordult. Kiadós hózivatar. Jól kifogtuk!

Este a helyi egyetem hatalmas, kitűnő akusztikájú előadótermében léptünk fel. Az első „jelenés” a svájci közönség előtt. Vajon milyen lesz? Az öltözékben izgalom, egyesek gurguláznak (a hideg idő nem tett jót a hangszálaknak), még egyszer átgondolja mindenki a műsört. Aztán hajrá! Megy mint a karikacsapás! A nézőtérrel elismerő moraj, sűrű taps. Az előadás után gratulációk, felzabaldult nevetés — és egy pohár Cordinál sör.

Montreux-be éjszaka érkezünk. Az állomáson már várt bennünket Mousiuer Balogi, a mindenki által körülrajongott Laci bácsi, aki a későbbiek során mindent elkövetett, hogy a társaság kellemesen érezze magát.

La Tour-de-Peilz-ben a koncertterem zsúfolásig megtelt. Kórusunk a jól szigetelt próbatérben fegyelmegesen készült a fel lépésre. Igen, ezek az órák voltak a legnagyobbak. Úgy éreztük, hogy mindenki „együtt van”, egyet érez. Így is volt!

„Des Hongrois eblouissants” — Káprázatos magyarok — ezzel a főcímmel kezdte beszámó-

reuxi bor megoldotta a nóták zsákjának száját. Az öreg pince falai még sokáig fognak zsongani a pattogós csárdástól, bordaloktól. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a fesztivál rendezőbizottsága egy önálló műsor bemutatására kért fel bennünket. Szécsi Éva, Varjas Ida, dr. Zámbo Géza énekes szolisták közreműködésével formás, temperamentumos magyar bokréta nyújtottunk át a hálás közönségnek. A másnapi kritika elismerően nyilatkozott Bartha Katalin előadásáról, aki Bartók: Allegro

(Kocsa Sándor felvétele)

TÁNCOSAINK A SÁRKÖZBEN

A tudományegyetem néptánc csoportja négy napos kirándulásra indul. A mindig lelkes és vidám csoport szinte teljes létszámában, „állig fellegverkezve” és felvillanyozva rója a kilométereket Sárköz fővárosa, Szekszárd felé. Mindenki kezében térkép, leírások, monográfiák a Sárköztől, népművészetéről. Tájékoztató, ismerkedünk a tájjal.

Vendéglátóink egyszerű parasztemberek, mindig kedvesek és segítőkészek. Első állomásunk Decs, a Sárközi Lakodalom színhelye. Néhányan szétszéledünk a házakba. Özv. Hortobágyi Ferencné szótteskésztő asszonytól gyönyörű mesterségéről érdeklődünk. Kérésünkre elmondja, hogy 1931-ben, 29 éves korában tanulta meg a „titkot”, azóta dolgozik szövegében. Büszkén hangsúlyozza: — Csak eredeti mintákkal dolgozom. — Mostanában tányérfestéssel is foglalkozik, a régi fejkendőmintákat festi meg kedvelt sárközi színekkel, fehér alapon pirossal, zölddel, kézzel.

Ocsényben a népi együttes fogad bennünket. Színpompás sárközi ruhák, mosolygós eleven arcok. Negyven év körüli nők és férfiak ropják a táncot, soha sem koreografált, eredeti lépésekkel. Ezt szeretnénk megtanulni, átvenni a tánc különös ritmusát, lüktetését. Az ismerkedés hamarosan táncbáza alakul. Izzadva, de boldogan küszködünk a lépésekkel.

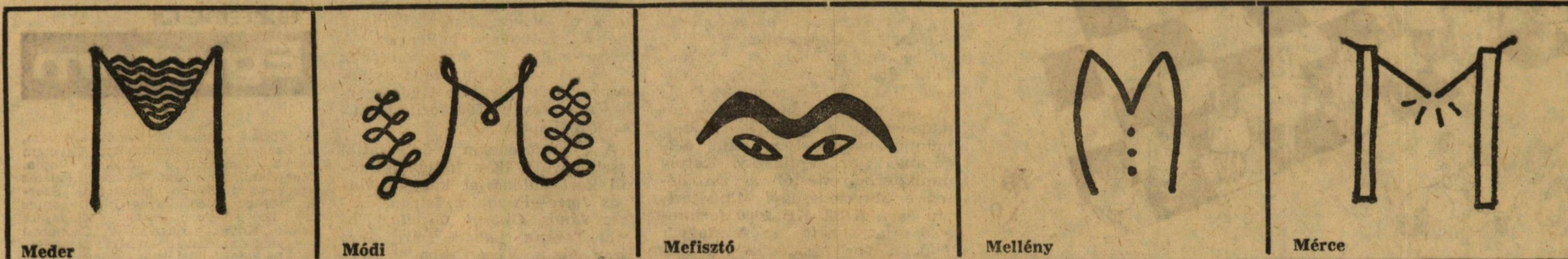
Szekely falvakba indulunk: Kétyre, Felsőnádasra. A bukovinai, hadikfalvi, andrásfalvi székeliek Szekszárdtól északnyugatra találtak hazát. Táncukat sértetlenül megőrizték, a dalok már keverednek. Kérleljük őket és lassan előjönnek a régi dallamok, lakodalmi szokások. Családias hangulat alakul ki, bemutatják táncukat is. Sokan elmesélik egész életútjukat, őseik vándorlásait. Egy fős zenekaruk, egy öreg hegedűs, magacsinálta hangszeren húzza a talpalávalót. Markánsan, keményen játszik — felér egy zenekarral.

Felsőnádason az asszonyok népviseletbe öltözve, ha lehet még barátságosabban fogadnak. Itt 13 asszony egy férfi vezetés alatt ápolja szülőföldje hagyományait. Kész műsorral állnak elénk, népdalcsokor, balladák, lakodalmos énekek, legénycsúfolók a repertoárban. A régi stílusú dalok ritkábban, csak a szövegek maradtak meg változatlanul. A változatos és pergő műsört csodálatlan és tisztelettel hallgatjuk. Mi néhány Szeged környéki táncossal, dallal mutatkozunk be. „Ugye eljönnek még, hogy többet együtt lehessünk” — mondják szinte meghatódva. Rövid címváltás és közös fényképezés után búcsút veszünk az emberektől, a tájtól, a Sárköztől.

Irány Szeged. Az autóbussban mindenki meséli a tanult történetét, dalokat tanít a másiknak — kavarognak az élmények. Jól sikerült kirándulás, gyűjtőt volt. Minél több ilyen szeretnénk.

TÁTRAY ADÁM

TIPOLEXIKON (Hegy Füstös László betűkarikatúrái)

Meder

Módi

Mefisztó

Mellény

Mérce